

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
Філалагічны факультэт
Кафедра беларускага мовазнаўства

Анатацыя да дыпломнай работы

КАНЦЭПТ «РАДЗІМА» Ў МОЎНАЙ КАРЦІНЕ СВЕТУ
БЕЛАРУСАЎ

Новік Ганна Вячаславаўна

Навуковы кіраўнік:
кандыдат філалагічных навук
дацэнт А. Л. Садоўская

Мінск, 2023

РЭФЕРАТ

Колькасць старонак дыпломнай работы – 84

Колькасць дадаткаў – 3

Колькасць выкарыстаных бібліяграфічных крыніц – 81

Ключавыя словы: МОЎНАЯ КАРЦІНА СВЕТУ, КАНЦЭПТ, СТРУКТУРА КАНЦЭПТУ, ПАНЯЦІЙНАЯ БАЗА, ПАЧУЦЦЁВА-ЭМПІРЫЧНАЯ БАЗА, АСАЦЫЯТЫЎНАЕ ПОЛЕ, ФАЛЬКЛОРНА-ЛІТАРАТУРНЫ ФОН, РАДЗІМА.

Аб’ект даследавання: канцэпт «радзіма» ў моўнай карціне свету беларусаў.

Прадмет даследавання: структурная арганізацыя канцэпту і нацыянальна-культурныя характарыстыкі канцэпту «радзіма» ў беларускай мове.

Мэта дыпломнай работы – рэканструкцыя і комплексны семантычна-лінгвакультуралагічны аналіз канцэпту «радзіма» ў моўнай карціне свету беларусаў.

Метадалогія даследавання абумоўлена аб’ектам даследавання і спецыфікай матэрыялу, а таксама мэтай і задачамі работы. Асноўныя **метады даследавання:** метады семантычнага, этымалагічнага, кантэкстуальнага і лінгвакультуралагічнага аналізу, апісальна-аналітычны метады, метады суцэльнай выбаркі і псіхалінгвістычны метады, у прыватнасці, метады свабоднага асацыятыўнага эксперыменту.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Ажыццёўлены лінгвакультуралагічны аналіз нацыянальна-культурных характарыстык канцэпту «радзіма» ў моўнай карціне свету беларусаў, у выніку чаго акрэслена структурная арганізацыя (паняційная база, пачуццёва-эмпірычная база і фальклорна-літаратурны фон) канцэпту «радзіма» ў беларускай мове. Цэласны аналіз дадзенага канцэпту ў комплексным асэнсаванні яго лексікаграфічнай інтэрпрэтацыі, пабудовы асацыятыўнага поля і рэалізацыі канцэпту у фальклорным і мастацкім дыскурсе ў беларускай лінгвістыцы раней не праводзіўся.

Практычная значнасць. Матэрыялы дыпломнай работы могуць быць выкарыстаны: 1) пры выкладанні курсаў лінгвакультуралогіі, этналінгвістыкі, кагнітыўнай лінгвістыкі ва ўстановах вышэйшай адукацыі і ў працэсе падрыхтоўкі адпаведных спецкурсаў і спецсемінараў для студэнтаў-філолагаў; 2) на ўроках беларускай мовы і літаратуры, а таксама ў працэсе арганізацыі пазакласнай работы ва ўстановах агульнай сярэдняй адукацыі.

РЕФЕРАТ

Количество страниц дипломной работы – 84

Количество приложений – 3

Количество использованных библиографических источников – 81

Ключевые слова: ЯЗЫКОВАЯ КАРТИНА МИРА, КОНЦЕПТ, СТРУКТУРА КОНЦЕПТА, ПОНЯТИЙНАЯ БАЗА, ЧУВСТВЕННО-ЭМПИРИЧЕСКАЯ БАЗА, АССОЦИАТИВНОЕ ПОЛЕ, ФОЛЬКЛОРНО-ЛИТЕРАТУРНЫЙ ФОН, РОДИНА.

Объект исследования: концепт «родина» в языковой картине мира белорусов.

Предмет исследования: структурная организация концепта и национально-культурные характеристики концепта «родина» в белорусском языке.

Цель дипломной работы – реконструкция и комплексный семантико-лингвокультурологический анализ концепта «родина» в языковой картине мира белорусов.

Методология исследования обусловлена объектом исследования и спецификой материала, а также целью и задачами работы. Основные **методы исследования:** методы семантического, этимологического, контекстуального и лингвокультурологического анализа, описательно-аналитический метод, метод сплошной выборки и психолингвистический метод, в частности, методика свободного ассоциативного эксперимента.

Полученные результаты и их новизна. Осуществлен лингвокультурологический анализ национально-культурных характеристик концепта «родина» в языковой картине мира белорусов, в результате чего установлена структурная организация (понятийная база, чувственно-эмпирическая база и фольклорно-литературный фон) концепта «родина» в белорусском языке. Целостный анализ данного концепта в комплексном осмыслении его лексикографической интерпретации, построения ассоциативного поля и реализации концепта в фольклорном и художественном дискурсе в белорусском языкознании ранее не проводился.

Практическая значимость. Материалы дипломной работы могут быть использованы: 1) в преподавании курсов лингвокультурологии, этнолингвистики, когнитивной лингвистики в учреждениях высшего образования и в процессе подготовки соответствующих спецкурсов и спецсеминаров для студентов-филологов; 2) на уроках белорусского языка и литературы, а также в процессе организации внеурочной работы в учреждениях общего среднего образования.

ABSTRACT

The number of the pages of the thesis is 84

The number of applications is 3

The number of used bibliographic sources is 81

Keywords: LINGUISTIC WORLDVIEW, CONCEPT, CONCEPT STRUCTURE, CONCEPT BASE, SENSUAL AND EMPIRICAL BASE, ASSOCIATIVE FIELD, FOLKLORE AND LITERARY BACKGROUND, MOTHERLAND.

The object of the research: the concept of «motherland» in a language picture of the world of the Belarusians.

The subject of the research: structural organization and national-cultural characteristics of the concept «motherland» in the Belarusian language.

The purpose of the thesis – reconstruction and complex semantic-linguistic-culturological analysis of the concept «motherland» in a language picture of the world of the Belarusians.

The research methodology is determined by the object of research and the specifics of the material, as well as the purpose and objectives of the work. Main research methods: methods of semantic, etymological, contextual and linguoculturological analysis, descriptive-analytical method, continuous sampling method and psycholinguistic method, in particular, the method of free associative experiment.

The results and their novelty. A linguoculturological analysis of the national and cultural characteristics of the concept «motherland» in the linguistic picture of the world of Belarusians was carried out, as a result of which the structural organization (conceptual base, sensual-empirical base and folklore-literary background) of the concept «motherland» in the Belarusian language was determined. A holistic analysis of this concept in a comprehensive understanding of its lexicographic interpretation, the construction of an associative field and the implementation of the concept in folklore and artistic discourse in Belarusian linguistics has not been previously carried out.

The practical significance of the thesis. The thesis materials can be used: 1) when teaching courses in linguoculturology, ethnolinguistics, cognitive linguistics in higher education institutions and in the process of preparing relevant special courses and special seminars for students of philology; 2) in the lessons of the Belarusian language and literature, as well as in the process of organizing extracurricular work in institutions of general secondary education.